Nr 566

av herr Elmstedt m. fl.
angående beskattningen av makars gemensamma inkomst.

Enligt gällande skatteregler för äkta makar beskattas gemensam inkomst alltid hos mannen (kommunalskattelagen 52 § 1 mom.). Detta innebär bl. a. att mannen alltid är skattskyldig för all inkomst från företag, som makarna äger tillsammans.

Arbetsinkomster beskattas numera i allmänhet hos varje individ för sig. I ett sådant system kan den nuvarande bestämmelsen om makars gemensamma inkomst leda till betydande orättvisor. Lön och annan ersättning för arbete som hustrun har nedlagt i det egna företaget är inte avdragsgill i skattehänseende. Om makarna har företag kan därför den inkomst som tas upp hos mannen i större eller mindre utsträckning vara hänförlig till bustruns arbete. Denna s. k. faktiska sambeskattning, som är regel då bägge makarna är verksamma i eget företag, utsträcks genom bestämmelserna om taxering av gemensam inkomst till att också gälla familjer som har eget företag men mannen har anställning hos annan arbetsgivare.

De nackdelar som är förenade med regeln om att mannen skall skatta för all gemensam inkomst framstår särskilt tydligt, när hustrun själv sköter ett företag som makarna äger tillsammans och mannen är anställd hos annan arbetsgivare. Trots att det är hustrun som i ett sådant fall svarar för hela företagarinkomsten beskattas denna hos mannen. Är arbetsförhållandena omvända, dvs. mannen sköter företaget och hustrun har annat förvärvsarbete, får däremot var och en betala skatt för sina inkomster. Med nuvarande skatteskalor och avdragssystem blir skatten ofta betydligt högre i det förstnämnda fallet än i det senare vid en och samma familjeinkomst.

Regeln om att mannen alltid skall taxeras för gemensam inkomst leder sålunda till att särbeskattningsprincipen i vissa fall bryts. Hustruns arbetsinkomst blir då i praktiken beskattad på samma sätt som kapitalinkomst (B-inkomst), vilket ofta leder till att familjens sammanlagda skatt blir väsentligt högre än om makarna beskattas var för sig. Skatten blir i sådana fall beroende inte bara av inkomstens storlek utan också av familjens arbetsförhållanden. För att undanröja de orättvisor som detta leder till bör de nuvarande reglerna om beskattning av gemensam inkomst enligt vår mening kompletteras med bestämmelser om att jordbruks- och rörelseinkomster skall upptas till beskattning hos den av makarna, som har svarat för den största arbetsinsatsen i förvärvs-

källan. Sådana inkomster är i de flesta fall direkt jämförbara med andra arbetsinkomster.

Inte minst inom jordbruket är det numera vanligt att mannen har industriarbete, skogsarbete eller liknande sysselsättning medan hustrun ensam sköter företaget. Också inom handeln, övriga servicenäringar och inom den mindre företagsamheten i övrigt förekommer inte sällan samma arbetsfördelning. En sådan ändring av bestämmelserna om gemensam inkomst som vi här har föreslagit har sålunda — förutom att den medverkar till att åstadkomma full likställdhet mellan man och kvinna i rättsligt hänseende — stor praktisk betydelse.

Med hänvisning till det anförda hemställer vi

att riksdagen beslutar att 52 § 1 mom. kommunalskattelagen skall ha följande lydelse:

52 §

1 mom. Äkta makar som under beskattningsåret levt tillsammans taxeras var och en för sin inkomst samt mannen därjämte för boets gemensamma inkomst. Inkomst av jordbruksfastighet och rörelse skall dock alltid taxeras hos den av makarna, som har svarat för den största arbetsinsatsen i förvärvskällan.

Har vid dylik taxering — — — tredje stycket medgiva.

Stockholm den 25 januari 1973

CLAES ELMSTEDT (c)

EINAR LARSSON (c)
i Borrby

ERIK LARSSON (c)
i Öskevik

BERTIL JOHANSSON (c)
i Växjö

KARL GUST. H. BOO (c)